

Advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied
periode 2000 - 2010

30 november 1998

979-30

commissie voor de milieueffectrapportage

Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat
d.t.v. de Directeur-Generaal van de
Rijkswaterstaat
d.t.v. de Directeur Water
ir. G. Verwolf
Postbus 20906
2500 EX DEN HAAG

uw kenmerk
HK/AKO 7978/98

uw brief
25 september 1998

ons kenmerk
U-98/Ra/nm/979-31

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
30 november 1998

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over het milieueffectrapport ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010.

Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag te zijner tijd de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

dr.ir. J.J.T.M. Geerards
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied
periode 2000 - 2010

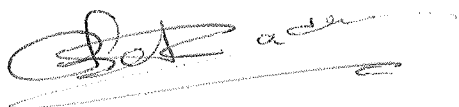
Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied, periode 2000 - 2010

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport
'ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied', periode 2000 - 2010

uitgebracht aan de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied
periode 2000 - 2010

de secretaris

B.C. Rademaker

de voorzitter

dr.ir. J.J.T.M. Geerards

Utrecht, 30 november 1998

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Hoofdpunten van het advies	1
1. Inleiding	3
2. Probleemstelling, doel en besluitvorming	4
2.1 Probleemstelling en doelen	4
2.2 Beleidskader	5
2.3 Besluitvorming	6
3. Voorgenomen activiteit en alternatieven	6
3.1 Algemeen	6
3.2 Ontwikkeling alternatieven	7
3.3 Varianten	9
3.3.1 Ligging van de winplaats of winzone	9
3.3.2 Diepte, vorm en oppervlakte van de locatie	9
3.3.3 Methode van winning en verwerking	9
3.3.4 Tijdsduur en periode in het jaar van de winning	9
3.3.5 Wijze van afvoer	9
3.3.6 Herinrichting/nabestemming	9
3.4 Alternatieven	10
3.4.1 Het nulalternatief	10
3.4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief	10
4. Bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling	11
5. Gevolgen voor het milieu	12
5.1 Algemene richtlijnen	12
5.2 Bodem en grondwater	12
5.3 Oppervlaktewater	13
5.4 Bodemmorfologie	13
5.5 Ecologie	13
5.6 Cultuurhistorie en landschap	14
5.7 Hinder en veiligheid	14
5.8 Overige effecten	14
6. Vergelijking van alternatieven	15
7. Leemten in informatie en evaluatieprogramma	15
8. Vorm en presentatie en samenvatting	16

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 september 1998, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 183 d.d. 25 september 1998
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Na samenstelling van het richtlijnenadvies voor het MER Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000-2010 heeft de Commissie de volgende hoofdpunten voor het MER benoemd.

Probleemstelling en doel van het voornemen

De taakstelling voor wat betreft beton- en metselzand voor het IJsselmeergebied wordt mede bepaald door de haalbaarheid van winning van deze delfstof in de Noordzee, de haalbaarheid van toepassing van secundaire grondstoffen en de besluitvorming over het Zandmaasproject. In dit MER dient de taakstelling voor de zandwinning in de wateren van het IJsselmeergebied dan ook toegelicht te worden aan de hand van het nationale beleid. Ook van de overige deelstromen dienen de te winnen hoeveelheden beschreven te worden.

Het doel van het voornemen is in de beleidsnota Zand boven Water-2 op basis van het MER gebieden (winzones dan wel winplaatsen) aan te wijzen waar ontgrondingen kunnen plaatsvinden. In het MER dient duidelijk gemaakt te worden waarom voor de ene deelstroom (beton- en metselzand) de locatiekeuze tot op het niveau van een winzone en voor de andere deelstroom (ophoogzand) tot op het niveau van een winplaats uitgewerkt wordt.

Ontwikkeling en selectie van alternatieven

De Commissie adviseert alternatieven te ontwikkelen voor de vier verschillende deelstromen. In verband met de nog onzekere taakstelling voor beton- en metselzand moeten deze alternatieven ontwikkeld worden binnen een aantal scenario's voor de hoeveelheid te winnen zand. De alternatieven voor de verschillende deelstromen dienen opgebouwd te worden uit varianten op de volgende onderdelen:

- ligging van de winplaats of -zone;
- diepte, vorm en oppervlakte van de winplaats of -zone;
- methode van winning en verwerking;
- tijdsduur en periode in het jaar van de winning;
- wijze van afvoer;
- herinrichting/nabestemming van de locatie.

De Commissie adviseert een beperkt aantal alternatieven te ontwikkelen vanuit verschillende invalshoeken zoals (zeer)diep of ondiep winnen, casu quo de winning te spreiden over één of meer plaatsen of zones. De locatieselectie dient plaats te vinden door middel van een uitsluitende, een beperkende en een rangschikkende fase. Voor deelstromen waarbij het doel is een winzone aan te wijzen kan worden volstaan met een alternatievensselectie tot en met de beperkende fase. Overigens merkt de Commissie op dat na aanwijzing van een winzone voor beton- en metselzand bij toekomstige vergunningstrajecten door de initiatiefnemer een aparte m.e.r. procedure doorlopen moet worden voor een winlocatie groter dan 100 hectare.

1. INLEIDING

Directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat heeft het voornemen in een beleidsnota over oppervlaktedelfstoffenwinning, "Zand boven Water - 2", een aantal potentiële winplaatsen en/of winzones aan te wijzen en knelpunten in het huidige beleid op te lossen.

Daar het een gezamenlijk oppervlak van meer dan 100 ha betreft (categorie C16.2), is er een m.e.r. procedure gestart. Bevoegd gezag ingevolge de Ontgrondingenwet is de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

De milieugevolgen van het voorgenomen beleid zullen beschreven worden in een milieueffectrapport (MER). De mogelijkheden voor de winning van oppervlaktedelfstoffen uit het IJsselmeer zullen onderzocht worden. Het MER "Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000-2010" zal voor de milieuaspecten de onderbouwing leveren van de (regionale) beleidskeuzen die worden beschreven in de nota "Zand boven Water-2".

Bij brief van 25 september 1998 ^{1]} is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport (MER). De m.e.r. procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nummer 183 van 25 september 1998 ^{2]}.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r. ^{3]}. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de adviezen, commentaren en opmerkingen ^{4]}, die zij in afschrift van het bevoegd gezag heeft ontvangen.

-
- 1 Zie bijlage 1.
 - 2 Zie bijlage 2.
 - 3 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
 - 4 Bijlage 4 geeft een lijst van deze reacties.

2. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

2.1 Probleemstelling en doelen

Het MER dient een beknopte beschrijving te geven van de knelpunten waarvoor het voornemen een oplossing moet bieden. De resultaten van de evaluatienota dienen bij de probleemstelling expliciet in beschouwing genomen te worden⁵]. Bij deze beschrijving moet onderscheid gemaakt worden tussen de vier categorieën oppervlaktedelfstoffen, die elk hun probleem- en doelstelling hebben. Het betreft:

1. Beton- en metselzand: Hiervoor moet in het MER beschreven worden of en hoe dit winbaar gemaakt kan worden. Volgens de mondelinge toelichting van de initiatiefnemer worden er waarschijnlijk geen concrete winplaatsen aangewezen, maar slechts winzones. In een later stadium kan er binnen de betreffende zones een gecombineerd locatie/inrichtings-MER worden opgesteld, welke de milieuinformatie levert voor het te nemen besluit voor een ontgrondingsvergunning. De Commissie adviseert dit MER uit te werken tot op het niveau van de locatiekeuze van winplaatsen, zodat bij toekomstige vergunningaanvragen niet opnieuw een m.e.r. procedure doorlopen hoeft te worden ter onderbouwing van de locatiekeuze.
2. Ophoogzand: Hierbij gaat het om het aanwijzen van concrete winplaatsen, veelal in combinatie met vaargeulonderhoud. Voor deze activiteit kan mede op basis van het op te stellen MER een ontgrondingsvergunning worden aangevraagd. Bij ophoogzand beoogt men een voortzetting van het huidige beleid. Het is van belang dat het weliswaar gaat om voortzetting van het huidige beleid, maar dat er ook winning plaats kan gaan vinden op nieuwe locaties waarvoor nog geen vergunning is aangevraagd.
3. Klei en keileem: Voor deze oppervlaktedelfstoffen gaat het om incidentele winningen met een omvang die ver beneden de grens voor de m.e.r.-plicht blijft. In dit MER dienen deze grondstoffen slecht zijdelings aan de orde te komen.
4. Kalkzandsteen-zand: Voor deze oppervlaktedelfstof is in ieder geval sprake van een doorkijk tot na de planperiode. Uit de mondelinge toelichting op de startnotitie is duidelijk geworden dat de winperiode in ieder geval deels binnen de planperiode zal liggen. Afhankelijk hiervan moet het locatiekeuzeproces onderdeel uitmaken van het MER.

5 Evaluatie Nota 'Zand boven Water'(periode 1991-1996). 18 augustus 1997.

De doelen voor deelstromen 1 t/m 4 moeten in het MER eenduidig geformuleerd worden. De Commissie adviseert om hierbij uniforme terminologie te hanteren. Het is met name van belang duidelijk onderscheid te maken tussen 'winzones' en 'winplaatsen'. Termen als 'winlocaties' en 'reserveringsgebieden' dienen vermeden te worden, tenzij een duidelijke definitie opgenomen wordt.

De probleemstelling moet gebaseerd zijn op een evaluatie van het huidige beleid. In het MER moet inzicht gegeven worden in de behoefte op nationaal en regionaal niveau aan ophoogzand, kalkzandsteenzand, klei en keileem en beton- en metselzand⁶). Hierbij dient nader ingegaan te worden op de taakstellingen voor de verschillende overheden. Op basis van deze onderbouwde taakstelling kunnen mogelijke productiehoeveelheden worden afgeleid.

Doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering moeten in het MER worden beschreven.

2.2 Beleidskader

In het MER dient met name voor de winning van beton- en metselzand aandacht besteed te worden aan het bredere kader waarbinnen deze activiteit plaatsvindt. Bij deze beschouwing moet gedacht worden aan de winning van beton- en metselzand op land en in de Noordzee, alsmede import of de toepassing van alternatieve materialen (secundaire grondstoffen). Het (rijks)beleid op dit terrein dient dan ook duidelijk te worden beschreven, met verwijzing naar beleidsnota's, (ontwerp-)plannen en wetten. De voortgang van en besluitvorming over andere, voor de taakstelling relevante ontgrondingsprojecten (bijvoorbeeld Noordzee, Zandmaas) moeten in het MER aan de orde komen. Beleidsuitgangspunt is zoveel mogelijk werk met werk te maken. In het MER moet inzicht gegeven worden in andere activiteiten in het zoekgebied waar eventueel bij aangesloten kan worden (bijvoorbeeld baggerberging IJmeer).

Bij het beleidskader moet ook de Vierde nota Waterhuishouding in beschouwing genomen worden (eventuele verhoging van de zoet-zout dynamiek zou van belang kunnen zijn voor het ontgrondingsbeleid).

Voor de zoekgebieden dienen in het MER de knelpunten met het beleid volgens het Structuurschema Groene Ruimte (SGR), de EU-Vogelrichtlijn en de EU-Habitatrichtlijn te worden aangegeven⁷). In het SGR is het compensatiebeginsel vastgelegd en wordt gestreefd naar 8000 ha nieuwe natte natuur in onder andere het IJsselmeergebied. In het MER dienen concrete toetsingscriteria voor de milieugevolgen van de ontgrondingen te worden gepresenteerd. Daarnaast is het zinvol aandacht te besteden aan economische haalbaarheidscriteria (in relatie tot afzetgebieden, vraag en aanbod en eventuele heffingen volgens de Wet belastingen op milieugrondslag of domeinvergoedingen).

6 Zie ook reacties 5, 6 en 13 (bijlage 4).

7 Zie ook reacties 5 en 13 (bijlage 4).

2.3 Besluitvorming

Het MER wordt opgesteld ter onderbouwing van het ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied voor de jaren 2000 tot 2010. In de startnotitie wordt niet expliciet gemaakt welke vervolgbesluiten op basis van dit MER genomen zullen worden. Het MER dient aan te geven ten behoeve van welke besluiten het is opgesteld. In het MER moet de reikwijdte van de beleidsnota aangegeven worden. Duidelijk moet worden of er naast de feitelijke ontgrondingen ook ingegaan wordt op tussenopslag voorafgaand aan verdere distributie en eventuele verdere behandeling van specie voordat het verkocht wordt. Ook moet duidelijk gemaakt worden voor welke termijnen concessies zullen worden verleend.

Tevens moet worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad de besluitvorming geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken (open planproces). Tot slot dienen de besluiten te worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

3. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

3.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit en de alternatieven moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Bij deze beschrijving is het zinvol uit te gaan van de vier verschillende deelstromen (zie §2.1). Verder verdient het aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaats vinden tijdens de ontgrondingsfase en in de eventuele herinrichtingsfase.

Preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen

Bij elk alternatief moet worden aangegeven welke maatregelen en voorzieningen worden getroffen om nadelige milieueffecten te voorkomen of te beperken. De activiteit vindt plaats in een kern- en/of natuurontwikkelingsgebied van de ecologische hoofdstructuur (EHS) zoals aangeduid in het Structuurschema Groene Ruimte. Dit betekent dat er in bepaalde gebieden geen activiteiten met ingrijpende milieugevolgen mogen plaatsvinden, tenzij een zwaar maatschappelijk belang aangetoond kan worden. Het compensatiebeginsel geldt en er zal onderzocht moeten worden op welke wijze duurzame compensatie kan worden

gerealiseerd^{8]}. Ook de beschermingsformules van de EU-Vogelrichtlijn en de EU-Habitatrichtlijn zijn van toepassing op (delen van) het zoekgebied^{9]}. Dit betekent, volgens de EU-Habitatrichtlijn, dat bevoegde nationale instanties slechts toestemming mogen geven, nadat zij op basis van een passende beoordeling de zekerheid hebben gekregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten. Indien een plan, ondanks negatieve gevolgen voor het gebied, bij afwezigheid van alternatieve oplossingen, om dwingende redenen van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd, dan moeten alle nodige compenserende maatregelen genomen worden om de algehele samenhang van Natura 2000 te bewaren.

3.2 Ontwikkeling alternatieven

Deelstromen

Bij het ontwikkelen van alternatieven dient onderscheid gemaakt te worden naar de in §2.1 genoemde deelstromen. Voor wat betreft de deelstromen op-hoogzand, kalkzandsteen-zand en klei en keileem zijn de te winnen hoeveelheden min of meer eenduidig aan te geven. In het MER kan daarom voor elk van die deelstromen uitgegaan worden van een vooraf bepaalde hoeveelheid. De voorgenomen omvang van het te winnen beton- en metselzand is echter nog onbekend. Dit is onder meer afhankelijk van de haalbaarheid van de winning op de Noordzee, de besluitvorming rondom het Zandmaasproject en de mate waarin men er in slaagt secundaire grondstoffen toe te passen. De maximale winning bedraagt volgens de startnotitie momenteel 27 miljoen ton beton- en metselzand, maar kan bij een bijdrage van andere alternatieven veel lager uitpakken.

Scenario's

Door de onduidelijkheid omtrent de te winnen hoeveelheid beton- en metselzand bestaat er een risico dat er erg veel alternatieven (elk met verschillende hoeveelheden) ontwikkeld moeten worden. De Commissie stelt voor de mogelijke alternatieven te beperken door in het MER uit te gaan van enkele scenario's (bijvoorbeeld drie) voor de hoeveelheid beton- en metselzand die de komende 10 jaar gewonnen moet worden. Voor deze scenario's kunnen vervolgens alternatieven worden ontwikkeld. Bij de alternatievenontwikkeling worden de alternatieven alleen binnen een scenario met elkaar vergeleken. Dit betekent dat per scenario een mma ontwikkeld dient te worden.

Alternatieven

Bij de ontwikkeling van alternatieven dient voor elk van de vier deelstromen uitgegaan te worden van de volgende onderdelen:

- ligging van de winplaats/winzone;
- diepte, vorm en oppervlakte van de winplaats/winzone;
- methode van winning en methode en plaats van verwerking;
- tijdsduur en periode in het jaar van de winning;

8 Zie publicatie van Ministerie LNV, Directie Groene Ruimte en Recreatie: Uitwerking compensatiebeginsel SGR (oktober 1995)

9 Zie ook reacties 5 en 13 (bijlage 4).

- wijze van afvoer en eventuele tussenopslag;
- nabestemming.

Voor elk van deze onderdelen zijn één of meerdere varianten mogelijk. Deze zijn in paragraaf 3.3 nader uitgewerkt. Door een logische combinatie van varianten voor elk van de genoemde onderdelen kunnen alternatieven worden samengesteld waarmee de beoogde hoeveelheid kan worden gewonnen. Deze alternatieven kunnen worden samengesteld vanuit verschillende invalshoeken (zie §3.4).

Bij het selecteren van winplaatsen en -zones dient een navolgbaar en transparant selectieproces te worden doorlopen. Per deelstroom dienen de selectiecriteria benoemd te worden. Hierbij wordt bij voorkeur een uitsluitende, een beperkende en een rangschikkende fase toegepast.

- *Uitsluitende fase:* In deze fase worden gebieden gemotiveerd uitgesloten. Argumenten kunnen zijn geen aanwezige voorraden, geen activiteiten toegestaan in het gebied, kwetsbaarheid van het gebied of andere harde randvoorwaarden (bijvoorbeeld de aanwezigheid van leidingen en kabels)¹⁰. Deze gebieden dienen op kaart te worden aangegeven.
- *Beperkende fase:* In deze fase wordt er, uitgaande van een globaal inrichtingsmodel van ontgrondingslocaties, een aantal winzones of winplaatsen geselecteerd aan de hand van milieucriteria:
 - afstand tot afzetgebieden;
 - vrijkomende hoeveelheden restproducten;
 - intrekgebieden (drink)watergebieden;
 - beïnvloeding waterkwantiteit (kwel) en waterkwaliteit (verzilting) binnendijks;
 - verstoring biota door onder meer geluid;
 - veiligheid voor recreatie, scheepvaart en oevers.
- *Rangschikkende fase:* De mate van detail in deze fase is sterk afhankelijk van de reikwijdte van het MER. Binnen de geselecteerde gebieden worden winplaatsen aangewezen waar ontgroningen kunnen plaatsvinden. De winplaatsen worden gerangschikt op basis van geschatte milieueffecten. Deze rangschikkende fase is met name van toepassing voor de deelstromen waarvoor winplaatsen aangewezen gaan worden en niet zozeer voor de winzones.

10 Zie ook reacties 5 en 13 (bijlage 4).

3.3 Varianten

In het MER moeten varianten met betrekking tot de volgende aspecten uitgewerkt worden.

3.3.1 **Ligging van de winplaats of winzone**

Het selectieproces beschreven in §3.2 zal resulteren in een aantal mogelijke winplaatsen en winzones voor de verschillende deelstromen. Deze dienen op kaart te worden weergegeven.

3.3.2 **Diepte, vorm en oppervlakte van de locatie**

- de inrichting van de winput: vorm, diepte, taludhelling van de put, oriëntatie (mede in verband met mate van natuurlijke opvulling);
- ruimtebeslag ten koste van andere gebruiksfuncties.

3.3.3 **Methode van winning en verwerking**

In het MER moet ingegaan worden op de verschillende ontgrondingsmethoden en -technieken (zeer diepe winning) en de effecten hiervan op de nauwkeurigheid van het baggeren, vertroebeling en geluidemissies. Bij de beschrijving moet gedacht worden aan:

- te gebruiken winwerktuigen;
- type sorteer-, was-, laad- en zeefinrichting: vermogen, hoogte, geluidproductie;
- locatie van verwerking: ter plaatse of elders/op het land;
- hoe wordt omgegaan met de onbruikbare lagen (omputten, tijdelijke opslag, toepassing bij natuurontwikkeling).

3.3.4 **Tijdsduur en periode in het jaar van de winning**

- aantal jaren dat de ontgroning op een bepaalde locatie voortduurt;
- fasering;
- al dan niet winning in gevoelige seizoenen (recreatief of ecologisch);
- aantal bedrijfsuren per dag.

3.3.5 **Wijze van afvoer**

- wijze van afvoer en eventueel transport naar verwerkingsinstallatie (schip/persleiding/per as);
- transportroutes (in relatie tot veiligheid en verstoring van kwetsbare gebieden);
- tussenopslag.

3.3.6 **Herinrichting/nabestemming**

- natuurontwikkeling;
- voorzieningen voor drinkwaterwinning (spaarbekkens);
- recreatie.

3.4 Alternatieven

Alternatieven kunnen worden samengesteld uit varianten vanuit verschillende invalshoeken (bijvoorbeeld ruimtebeslag, afstand tot afzetgebieden, maximalisatie werk met werk, minimalisatie aantal locaties, ontziening waardevolle gebieden).

De Commissie adviseert in het MER in ieder geval de volgende alternatieven uit te werken en te vergelijken:

- (zeer) diepe winning versus ondiepe winning;
- één (diepe) versus meerdere (ondiepe) locaties.

3.4.1 Het nulalternatief

Het nulalternatief voor de winning van beton- en metselzand in het IJsselmeergebied is het alternatief waarbij dit zand niet in de wateren van het IJsselmeergebied maar elders gewonnen wordt, bijvoorbeeld in de Noordzee. De beschrijving van het nulalternatief valt daarmee samen met de beschrijving van de bestaande milieutoestand en te verwachten autonome ontwikkeling. Winning van ophoogzand bij onderhoud en beheer van bestaande vaargeulen/gebieden of bij de geplande aanleg/uitbreiding van vaargebieden maken onderdeel uit van de autonome ontwikkeling.

3.4.2 Meest milieuvriendelijk alternatief

Per deelstroom kan een mma ontwikkeld worden. Alleen de winning van ophoogzand en beton- en metselzand hebben mogelijk een relatie met elkaar. Het mma zal voornamelijk worden bepaald door de keuze van de minst kwetsbare lokaties, en door de omvang en periode van de winning. De aanneme in de startnotitie (pagina 14) dat geconcentreerde diepe tot zeer diepe winningen in het Markermeer, IJsselmeer of IJmeer onderdeel uitmaken van het mma, zal in het MER onderbouwd moeten worden.

In het mma moeten in elk geval de volgende aspecten in beschouwing genomen worden:

- benutten van natuurontwikkelingspotenties (werk met werk)¹¹;
- toepassing van de minst hinderlijke winmethoden en maatregelen om geluid- en stofhinder te beperken;
- mitigerende maatregelen voor de geohydrologische effecten;
- beperking van nadelige effecten op de visstand¹²;
- mogelijkheden voor hervestiging van bodemorganismen (onder andere driehoeksmossels) en waterplanten¹³; mogelijkheden om de waterkwaliteit en kwaliteit van het bodemsubstraat te verbeteren (door zandwinning of afwerking van de put).

11 Zie ook reacties 2, 10 en 11 (bijlage 4).

12 Zie ook reactie 1 (bijlage 4).

13 Zie ook reacties 10 en 11 (bijlage 4).

4. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."*

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie en haar omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan (zonder nieuwe zandwinning), moet beschreven worden als referentiesituatie. Tegen deze referentie kunnen de verwachte milieueffecten van de verschillende alternatieven worden gezien.

Deze beschrijving dient gegeven te worden voor het hele zoekgebied. Het gaat vooral om:

- een inventarisatie van de ecologisch waardevolle en kwetsbare gebieden: Op kaart moet aangegeven worden waar in het studiegebied zich de plaatsen bevinden die belangrijk zijn voor overwinterende watervogels, waar foerageergebieden voor vissen en rust-, broed- en foerageergebieden voor mossel-, vis- en plantenetende vogels liggen. Ook moeten duidelijk begrensde gebieden worden aangegeven die aangewezen zijn of worden als 'natte natuurgebieden' en gebieden die feitelijk of potentieel belangrijk zijn voor vestiging van waterplanten en driehoeksmossels. Tot het studiegebied behoren ook de gebieden die belangrijke ecologische relaties hebben met de directe beïnvloedingsgebieden.
- een inventarisatie van waar zich in het studiegebied scheepswrakken met een archeologische/ cultuurhistorische waarde (kunnen) bevinden¹⁴;
- geologische situatie en geomorfologische waarden in het studiegebied (bijvoorbeeld Vrouwenzand bij Stavoren); aanslibbings- en erosiepatronen;
- woongebieden zich in de nabijheid van het zoekgebied bevinden;
- visueel-landschappelijke aspecten (in verband met tijdelijke landschappelijke effecten van winwerktuig);
- een gebruikskaat waarop de mogelijk beïnvloede gebruikaspecten van het gebied staan aangegeven (bijvoorbeeld de plaatselijke intensiteit van de visserij en scheepvaart);
- een overzichtskaat van reeds uitgevoerde of in uitvoering zijnde ontgroningen;
- een waterdieptekaart;
- de waterkwaliteit in het studiegebied;
- bestaande en geplande (drink)waterwinningen met bijbehorende intrekgebieden.

Verder dient voor de autonome ontwikkeling aandacht besteed te worden aan projecten die in het invloedsgebied van de voorgenomen activiteit uitgevoerd (zullen) worden. Het gaat daarbij onder meer om het windmolenproject bij de Afsluitdijk, IJburg en het storten van licht verontreinigde baggerspecie in putten in het IJsselmeer.

14 Zie ook reactie 7 (bijlage 4).

5. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."

5.1 Algemene richtlijnen

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- De ernst van de effecten moet worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid en compenseerbaarheid;
- Naast de negatieve effecten moet in het MER ook aandacht besteed worden aan *positieve* milieueffecten, bijvoorbeeld verbetering van de waterkwaliteit, verbeterde kansen voor vestiging van driehoeksmossels (in het Markermeer) door het wegvangen van slib;
- De wijze waarop milieueffecten zijn bepaald, dient inzichtelijk gemaakt te worden door het opnemen van achtergrondmateriaal in bijlagen en duidelijke verwijzingen;
- De gebruikte berekeningsmethoden moeten worden beschreven. Minder gangbare voorspellingsmethoden moeten worden gemotiveerd. Onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte gegevens dienen te worden vermeld. Zo bestaat er een tegenstelling tussen praktijkervaringen (in het algemeen een verbetering van de waterkwaliteit, visstand, etc.) en de potentiële nadelige milieueffecten die in het evaluatienota^{15]} worden vermeld (toename biomassa algen, verbeterde overwinteringskansen van ongewenste blauwalgsoort *P. agardhi*). In het MER moeten deze onzekerheden in de effectschattingen beschreven worden. Uit een nauwkeurighedsbeschouwing van de resultaten moet blijken dat de (grond)waterbeweging, de sedimenttransporten en veranderingen in de bodemmorfologie ter plaatste van de wingebieden in het IJsselmeer voldoende gedetailleerd kunnen worden weergegeven (validatie van de modellen).

Bij de effectbeschrijving voor de verschillende alternatieven vraagt de Commissie met name aandacht voor de volgende milieuaspecten.

5.2 Bodem en grondwater

Voor bodem en grondwater moet in het MER in ieder geval een beschrijving van de volgende effecten worden opgenomen (mede op basis van modelberekeningen):

- geohydrologische effecten (doorsnijding afsluitende lagen, grondwaterstromingsrichting en -snelheid);
- grondwaterkwaliteit;
- kwelinvloed op het land (verdrassing);

15 Zie ook reactie 2 en de Evaluatie Nota 'Zand boven Water' (periode 1991-1996). 18 augustus 1997.

- invloed van verontreinigingen (verontreinigde waterbodem);
- effecten van transport en opslag;
- de verandering van de aard van de bodem na winning (korrelgrootte, organisch stof gehalte, stabiliteit en dichtheid) ten opzichte van voor de winning.

5.3 Oppervlaktewater

In de effectbeschrijving (op basis van modelberekeningen) voor oppervlaktewater dienen in het MER de volgende aspecten aan de orde te komen:

- kwaliteit (o.a. chloridegehalte);
- vertroebeling (doorzicht);
- thermische stratificatie.

Hierbij dienen ook de effecten van transport en opslag in beschouwing genomen te worden.

5.4 Bodemmorfologie

In het MER moet aandacht besteed worden aan de volgende aspecten:

- omvang, vorm (steilheid van de wanden) en resulterend aantal putten;
- het gedrag van de winplaats (winput of vaargebied) voor de komende 20-100 jaar: de geschatte snelheid van natuurlijke opvulling van de putten; de te verwachten aanzanding of aanslibbing dient middels modelberekeningen inzichtelijk gemaakt te worden. Hiermee samenhangend dient de vraag te worden beantwoord welke invloed de vorm van de put, de inrichting en ligging op de te verwachten aanslibbing/aanzanding zal hebben.

5.5 Ecologie

In het MER moeten de effecten van de ontgroningen op het ecosysteem beschreven worden. Deze moeten in een ecosysteemmodel inzichtelijk worden gemaakt. Het betreft de volgende effecten:

- Effecten op foerageergebieden voor vis en vis-, mossel- en plantenetende vogels: om welke gebieden gaat het en wat is het effect op de visstand en op het aantal vogels? wat is de betekenis als rustgebied voor watervogels (verstoring tijdens winning)?¹⁶];
- Effecten op de gehele waterkolom tijdens en na de winning met speciale aandacht voor het effect van vertroebeling op de fytoplanktonontwikkeling, indirecte effecten op watervlooiën en planktivore vis en indirecte effecten op roofvis. De eventuele doorwerking op het hele ecosysteem van het IJsselmeergebied moet d.m.v. modelberekeningen in kaart gebracht worden¹⁷];
- De invloed van opwerveling en neerslag van zand en slib tijdens de winning op fytoplanktonontwikkeling, de aanwezigheid van driehoeksmossels en an-

16 Zie ook reacties 5 en 13 (bijlage 4).

17 Zie ook reacties 5 en 10 (bijlage 4).

dere bodemorganismen en op de waterkwaliteit (doorzicht, zuurstofconcentratie) in de omgeving van de winplaats/zone;

- De mate en snelheid van de ecologische (her-)ontwikkeling in en rondom de winplaats na de winning. Mogelijke lange termijneffecten voor onderwatervegetaties, voedselsituatie voor vissen, voedselbereikbaarheid voor vogels.
- Het effect van winputten: vergroting van de overwinteringsmogelijkheid van schadelijk geachte soorten blauwalgen en verkleining van het areaal voor vestiging van waterplanten. Effect op het gedrag van vissen (bijvoorbeeld samenters) en het effect daarvan op het gedrag van visetende vogels (aalscholvers, sterns) aan de rand van de winputten. Bij de effectbeschrijving dienen ook de gegevens uit de evaluatienota in beschouwing genomen te worden;
- Effecten op de schuilgelegenheid voor vissoorten en de bevisbaarheid van de locatie tijdens en na de zandwinning¹⁸].

5.6 Cultuurhistorie en landschap

In de effectbeschrijving dienen de volgende punten aan de orde te komen:

- aantasting bodemarchief;
- eventuele aantasting van scheepswrakken.

In het MER moet aangegeven worden hoe tijdens de uitvoering aandacht besteed zal worden aan archeologie. Visueel landschappelijke effecten moeten eveneens in het MER beschreven worden. Het betreft bijvoorbeeld visuele effecten van winwerktuig en de beïnvloeding van visueel-ruimtelijke structuren.

5.7 Hinder en veiligheid

De hinder en mogelijk onveilige situaties die de voorgenomen activiteit kan veroorzaken moeten in het MER beschreven worden. Het betreft:

- geluidhinder door winning, transport, op- en overslag en verwerking;
- trillinghinder;
- stabiliteit van de oevers¹⁹], beïnvloeding stabiliteit van leidingen en kabels;
- effecten op veiligheid recreatie (zwemmers), scheepvaart (stromingen, ankerplaatsen, kans op aanvaringen door werken in vaargeulen; veiligheidsmaatregelen om deze effecten te voorkomen²⁰].

5.8 Overige effecten

Hierbij kan gedacht worden aan effecten voor de visserij, recreatie, scheepvaart en het woon- en leefmilieu.

18 Zie ook reactie 1 (bijlage 4).

19 Zie ook reactie 8 (bijlage 4).

20 Zie ook reactie 10 (bijlage 4).

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."*

De milieueffecten van de alternatieven moeten onderling én met de referentiesituatie worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin en de punten waarop de alternatieven van elkaar verschillen.

In het MER is een alternatievenvergelijking noodzakelijk per scenario en per deelstroom. De bij de vergelijking gebruikte criteria dienen eenduidig terug te voeren te zijn op de eerder beschreven milieueffecten. Aggregatie van ongelijksoortige effecten dient voorkomen te worden. Bij toepassing van multicriteria-analyse moeten de toegekende gewichten goed gemotiveerd worden en dient een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd te worden. Hoewel dit geen verplicht onderdeel is van het MER, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven en varianten.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE EN EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieueffectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

Geef aan over welke milieuaspecten in het MER geen informatie kan worden gegeven. Spits deze inventarisatie toe op de milieu-aspecten die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol zullen spelen. Beschrijf:

- welke onzekerheden blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

De Staatssecretaris van Verkeer & Waterstaat zal bij de besluiten moeten aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden. Het verdient aanbeveling dat Rijkswaterstaat Directie IJsselmeergebied in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

8. VORM EN PRESENTATIE EN SAMENVATTING

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

Geef bijzondere aandacht aan de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de voorgenomen activiteit en de alternatieven. Presenteer de onderlinge vergelijking bij voorkeur met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- recent, voldoende gedetailleerd kaartmateriaal te gebruiken; topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda toe te voegen.

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en sprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Geef daarbij de belangrijkste zaken weer, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste gevolgen voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma en het eventuele voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen
voor het milieueffectrapport
Ontgrondingenbeleid
IJsselmeergebied
periode 2000 - 2010

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 25 september 1998 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Hoofdkantoor van de Waterstaat

Aan
de voorzitter van de Commissie voor de
milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	28 SEP. 1998
nummer :	1150-98
dossier :	979-1+2 (ix)
kopie naar :	1/2/3/4/5/6/7/8/9/10/11/12/13/14/15/16/17/18/19/20/21/22/23/24/25/26/27/28/29/30/31/32/33/34/35/36/37/38/39/40/41/42/43/44/45/46/47/48/49/50/51/52/53/54/55/56/57/58/59/60/61/62/63/64/65/66/67/68/69/70/71/72/73/74/75/76/77/78/79/80/81/82/83/84/85/86/87/88/89/90/91/92/93/94/95/96/97/98/99/100

Contactpersoon
R.L.v.d. Klooster
Datum
24 september 1998
Ons kenmerk
HK/AKO 7978/98
Onderwerp

Doorkiesnummer
070-3518385
Bijlage(n)
1
Uw kenmerk
-

25 SEP. 1998

startnotitie mer ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010

Geachte heer,

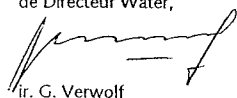
Hierbij doe ik u toekomen de startnotitie "mer ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 -2010.

De directie IJsselmeergebied (RDIJ) van de Rijkswaterstaat is begonnen met de voorbereiding van een nieuwe beleidsnota over het ontgrondingenbeleid in de wateren onder haar beheer. Gezien de omvang van de daarbij mogelijk aan te wijzen winplaatsen, is een mer-procedure daarvoor verplicht.

Gaarne nodig ik u uit mij, overeenkomstig de wettelijke bepalingen uit de Wet milieubeheer, van advies te dienen over het geven van richtlijnen inzake de inhoud van het beoogde Milieu-effectrapport. Uw advies kunt u binnen de in de wet gestelde termijn van 9 weken na bekendmaking van de startnotitie kenbaar maken aan:

Hoofdkantoor van de Waterstaat
afdeling AKO
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
De Directeur-Generaal van de Rijkswaterstaat
namens deze,
de Directeur Water,

ir. G. Verwolf

Postadres: Postbus 20906, 2500 EX Den Haag
Bezoekadres: Johan de Wittlaan 3

Telefoon (070) 351 80 80
Telefax 070-3518760

Bereikbaar met tramlijn 7 (Station CS) of tramlijn 8 (Station HS)

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de ter inzagelegging van de startnotitie in Staatscourant nr. 180 d.d. 22 september 1998

Inspraak Startnotitie mer Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010

Genemuiden, Harderwijk, Hoorn, Huizen, Kampen, Lelystad, Lemsterland, Medemblik, Muiden, Naarden, Noordoost-polder, Nunspeel, Nijefurd, Nijkerk, Oldebroek, Putten, Steenwijk, Stede Broec, Urk, Venhuizen, Waterland, Wevershoof, Wester-Koggenland, Wieringen, Wieringermeer, Wûnseradiel, IJsselham, Zeevang, Zeewolde;

- de hoofdvestigingen van de openbare bibliotheken in bovengenoemde gemeenten;
- de bibliotheek van het provinciehuis van Flevoland in Lelystad;
- de bibliotheek van Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied in Lelystad;
- de bibliotheken van het ministerie van Verkeer en Waterstaat en het ministerie van Volksruisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, beide te Den Haag.

Hoe kunt u inspreken?

U kunt schriftelijk op de Startnotitie reageren en daarbij uw mening geven over de gewenste inhoud van Richtlijnen voor het MER. Uw inspraakreactie dient u uiterlijk 21 oktober 1998 te sturen naar:

Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat
Startnotitie Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied
Kneuterdijk 6
2514 EN Den Haag

Indien u dat wenst, kunt u verzoeken om een vertrouwelijke behandeling van u persoonlijke gegevens.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat bundelt alle reacties en stuurt deze onder andere naar de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en de Commissie voor de milieueffectrapportage. Daarnaast worden exemplaren van deze bundel ter inzage gelegd op locaties waar u momenteel de Startnotitie kunt inzien. De Commissie voor de milieueffectrapportage adviseert de staatssecretaris over de Richtlijnen voor het MER. Mede op basis van dit advies en uw inspraakreacties zal de staatssecretaris naar verwachting in december 1998 de Richtlijnen vaststellen. Deze Richtlijnen vormen het vertrekpunt voor het opstellen van het MER, dat naar verwachting medio 1999 gereed zal zijn. Bij het uitbrengen van de Richtlijnen wordt aangegeven hoe de inspraakreacties zijn meegewogen. Na het vaststellen van de Richtlijnen ontvangen de insprekers hierover persoonlijk een brief.

Nadere informatie

Voor het aanvragen van een exemplaar van de Startnotitie kunt u contact opnemen met mevrouw L. Bakker van Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied; telefoon (0320) 29 71 37. Voor meer informatie omtrent de inhoud van de Startnotitie kunt u contact opnemen met de heer F.G.M. Hoogenboom van Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied; telefoon (0320) 29 73 16.

Voor inlichtingen over de inspraakprocedure kunt u zich wenden tot het Inspraakpunt Verkeer en Waterstaat, telefoon (070) 361 87 78.

In de periode 23 september tot en met 21 oktober 1998 ligt op een groot aantal plaatsen in en rond het IJsselmeergebied de Startnotitie voor het Milieu-Effectrapport (MER) "Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010", ter inzage. De inspraak op dit document volgt de procedure overeenkomstig de Wet milieubeheer. U wordt uitgenodigd in bovengenoemde periode uw reactie te geven: welke oplossingen voor de problemen rond ontgrondingen in het IJsselmeergebied wilt u graag onderzocht zien en welke milieueffecten moeten volgens u daarbij worden bekeken?

Waarom deze Startnotitie?

De directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat beheert de grote wateren in het IJsselmeergebied. Zij is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van het ontgrondingenbeleid in deze wateren. In de nota "Zand boven Water" uit 1991, die in 1994 door de minister van Verkeer en Waterstaat is vastgesteld, heeft zij aangegeven wat haar beleid tot 2000 is. Uit tussentijdse evaluatie is gebleken dat de winning van zand voor de langere termijn op problemen

kan stuiten. Aanwijzing van nieuwe zandwingebieden zal wellicht nodig zijn. Voor een dergelijke aanwijzing is een MER wettelijk verplicht. In de Startnotitie treft u een overzicht aan van de knelpunten, mogelijke oplossingsrichtingen en milieueffecten waaraan in een MER aandacht besteed zou kunnen worden. De staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat is bevoegd gezag voor deze procedure. Dit houdt onder andere in dat zij de Richtlijnen voor deze MER zal vaststellen. Daarbij zal zij rekening houden met de binnengekomen reacties op en adviezen over de Startnotitie.

Waar kunt u de Startnotitie inzien?

De Startnotitie mer "Ontgrondingenbeleid IJsselmeergebied periode 2000 - 2010", ligt van 23 september tot en met 21 oktober 1998 voor u, tijdens de reguliere openingstijden, op de volgende locaties ter inzage:

- de gemeentehuizen van Almere, Amsterdam, Andijk, Blaricum, Bunschoten, Diemen, Dronten, Edam-Volendam, Eernnes, Elburg, Enkhuizen, Ermelo, Gaasterfân-Sleat,

Inspraakpunt
Verkeer en Waterstaat

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Rijkswaterstaat, directie IJsselmeergebied

Bevoegd gezag: Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat

Besluit: aanwijzing van potentiële winplaatsen en winzones voor oppervlaktedelfstoffen ten behoeve van komende vergunningverleningen ingevolge de Ontgrondingenwet

Categorie Besluit m.e.r. 1994: 16.1

Activiteit: Directie IJsselmeergebied van Rijkswaterstaat heeft het voornemen in een beleidsnota "Zand boven Water-2", een aantal potentiële winplaatsen en/of winzones voor oppervlaktedelfstoffen aan te wijzen en een aantal knelpunten in het huidige beleid op te lossen voor de periode 2000-2010. Het betreft de volgende deelstromen: beton- en metselzand (winzones) en ophoogzand, klei en keileem en kalkzandsteenzand (winplaatsen).

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 22 september 1998

richtlijnenadvies uitgebracht op: 30 november 1998

Bijzonderheden:

Uit de startnotitie blijkt dat het nog niet duidelijk is om welke hoeveelheden te winnen oppervlaktestoffen het precies gaat. Met name de hoeveelheid te winnen beton- en metselzand is sterk afhankelijk van de haalbaarheid van zandwinning in de Noordzee en de toepassing van secundaire grondstoffen en de besluitvorming over het Zandmaasproject. De Commissie heeft gevraagd in het MER de probleemstelling en doelen van het voornemen nader te concretiseren (hoeveelheden per deelstroom; per deelstroom specificeren of het om een winplaats of winzone gaat) en een aantal scenario's uit te werken voor de hoeveelheid te winnen zand. De Commissie heeft geadviseerd binnen deze scenario's een aantal alternatieven te ontwikkelen vanuit verschillende invalshoeken, zoals (zeer) diep winnen of ondiep winnen, c.q. de winning verspreiden over één of meerdere plaatsen of zones. De locatieselectie dient plaats te vinden door middel van een uitsluitende, een beperkende en een rangschikkende fase. De laatste fase is met name relevant voor de selectie van winplaatsen en minder voor de winzones.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. J.H.A. Driessen;

dr.ir. J.J.T.M. Geerards (voorzitter);

drs. R.H.J. Mooren;

dr. H.W. de Nie;

dr. E.H. ten Winkel.

Secretaris van de werkgroep: drs. B.C. Rademaker

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	19981003	Coöperatieve Producentenorganisatie Nederlandse Visssersbond IJsselmeer U.A.	Emmeloord	19981102
2.	-	A. van de Stelt	Nieuwendijk	19981102
3.	19981019	K.H. de Jong's exploitatiemaatschap-pij B.V.	Hoorn	19981102
4.	19981016	Gedeputeerde Staten van Flevoland	Flevoland	19981102
5.	19981016	Vogelbescherming Nederland	Zeist	19981102
6.	19981016	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieube-heer. Inspectie Milieuhygiëne Noord-West	Haarlem	19981102
7.	19981015	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	19981102
8.	19981020	Waterschap Noordoostpolder	Emmeloord	19981102
9.	19981019	Gemeente Wieringermeer	Wieringerwerf	19981102
10.	19981022	Stichting waterrecreatie IJsselmeer en Randmeren	Lelystad	19981102
11.	19981014	Stuurgroep Natuurontwikkelings-fonds IJmeer. Provincie Noord-Holland	Haarlem	19981102
12.	19981026	Gedeputeerde Staten van Overijssel	Zwolle	19981102
13.	19981026	Ministerie van LNV directie Noord-west	Diemen-Zuid	19981104